

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران • صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مهدی رحمانیان
نشانی: میدان فاطمی، خیابان بهرام مصیری، پلاک ۲۲ • تلفن: ۵۴ و ۸۸۹۳۶۲۷۰ • نامبر: ۸۸۹۲۵۴۶۷ • تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۹ • تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۳۵۴۸ • توزیع: شرکت پیام‌رسان سبز
تلفن: ۶۶۲۸۷۳۴۴ • چاپ: مصیم
تلفن: ۴۴۵۳۳۲۷۵

www.sharghdaily.ir

دوشنبه ۱۱ مهر ۱۴۰۱ • ۶ ربیع‌الاول ۱۴۴۴ • ۳ اکتبر ۲۰۲۲ • سال بیستم • شماره ۴۳۸۶ • ۱۲ صفحه
اذان ظهر تهران ۱۱:۵۳ • اذان مغرب ۱۸:۰۴
اذان صبح فردا ۴:۳۸ • طلوع آفتاب ۶:۰۱

شترق

دیالوگ روز

سریال تاج و تخت - فصل دوم - ۲۰۱۲ - دیوبند نوتر

تایوین لنیستر (چارلز دنس): هیچ‌وقت فراموش نکن کی هستی.

بقیه دنیا هم فراموش نمی‌کنن.

اونی که هستی رو مثل به زره تنت کن و اون‌وقته که کسی نمی‌تونه ازش برای آسیب‌زدن بهت استفاده کنه. به شیر هیچ‌وقت خودش رو نگران افکار یک مَشَت گوسفند نمی‌کنه.

دغدغه‌های طبیبانه

نگرانی از تصویب یک قانون صیانت دیگر

این بار در حوزه روان پزشکی و با پیش‌قدمی خودروان پزشکان

کاربرد کلمات گاهی باری پیدا می‌کند که از معنای اصلی‌شان فراتر است. این روزها کلمه «صیانت» چنین وضعیتی پیدا کرده است. «صیانت» حالا بیش از آنکه ما را به یاد «محافظت» بیندازد، به یاد چیزهای دیگری می‌اندازد که اتفاقا با معنای لغت‌نامه‌ای دیگر این کلمه بی‌مناسبت نیست:

«نگهبانی». «طرح صیانت از فضای مجازی» در ذهن بسیاری از ما نمونه‌ای شده از تعریف وارونه «حمایت» در برخی تصمیم‌گیری‌ها و متون قانونی؛ «صیانت» به معنای ضمنی «محدودیت دسترسی» و «کودکانگاری مردم» در استفاده از فضای مجازی. حالا، «قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت» هم ما را به یاد «صیانت» می‌اندازد؛ چراکه در این قانون، به نوعی، غربالگری ناهنجاری‌های جنینی منع و محدود شده و متخصصان را نگران تولد کودکان دچار معلولیت‌ها و ناهنجاری‌های مادام‌العمر و درد و رنج خانواده‌های‌شان کرده است. اظهارنظر و اعلام خطر انجمن‌های علمی پرشمار و سازمان‌هایی مثل نظام پزشکی هم توانست مجلس و سایر تصمیم‌گیرندگان را متوجه کند که این قانون مشکل‌ساز است. حالا کار به جایی رسیده که طبق این قانون، حتی دادن اطلاعات علمی و مشاوره پزشکی درباره غربالگری دوران جنینی به مادران باردار و خانواده‌ها توسط پزشکان و کار سلامت جرم‌نگاری شده است. این یعنی با پزشک باید طبق اخلاق حرفه‌ای پزشکی عمل کند، با مطابق این قانون. چون این دو در تعارض با هم قرار دارند. شاید بتوان گفت این نتیجه قابل‌انتظار تصمیم‌گیری درباره موضوعات تخصصی توسط افرادی است که هم خودشان در آن زمینه تخصص کافی ندارند و هم قابل به بهره‌گرفتن از نظر متخصصان نیستند.

«لایحه سلامت روان» و بعد «لایحه حمایت از افراد مبتلا به اختلالات روانی»

از چند سال قبل، گروهی از روان‌پزشکان و متخصصان سلامت روان، در قالب پروژه‌ای از طرف وزارت بهداشت، مسئول تدوین متنی مشابه Mental Health Act در برخی کشورهای دیگر شدند. قرار بود این متن برخی گره‌های کار روان‌پزشکی را بکشاید، و از همه‌مهم‌تر برخی مداخلات کم‌شمار اما پرچالش در شرایط ویژه کار با بیماران روان‌پزشکی را – به ویژه بستری اجباری بیمارانی که به آن نیاز دارند- ضابطه‌مند کند. متنی تهیه شد با جزئیات تخصصی و فنی و اجرایی فراوان. جدای از اختلاف‌نظرهایی که بین متخصصان در زمینه بخش‌هایی از این متن وجود داشت، یک نگرانی بزرگ از ابتدا مطرح شد: «تصویب متن تخصصی و علمی در زمینه فعالیت روان‌پزشکی در مجلس با این خطر مواجه است که بخش‌هایی از متن با مصالح و دیدگاهی غیر از نظر کارشناسی علمی و پزشکی تغییر کند یا چنین چیزهایی بر آن افزوده شود». گروهی از همکاران از سال‌ها قبل این نگرانی را مکرر اعلام کردند و متذکر شدند که اصرار تدوین‌کنندگان آن متن بر جزئیات برای تصویب آن در مجلس می‌تواند به تبعات منفی بسیار مهم منجر شود. پیشنهاد این گروه آن بود که لایحه به صورت متنی موجز، و فقط در حد چند ماده ضروری که نیازمند وجود قانون است، تنظیم شود و ظرایف و جزئیات اجرایی آن به آیین‌نامه‌ای موکول شود که در وزارت بهداشت یا دولت تهیه می‌شود. به هر حال، و به دلایلی که هیچ وقت برای نگارنده روشن نشد، تدوین‌کنندگان لایحه، که اتفاقا از همکاران روان‌پزشکانند، این خطر و هشدار را جدی ندانستند و با اصرار و قاطعانه بیکری پیشبرد پروژه بودند، و شاید هنوز هستند.

ترس از صیانتی شدن روان پزشکی

تجربه ماه‌های اخیر نشان داده است که نگرانی آن گروه بیره نبوده است. برخی مصوبات و در رأس‌شان «قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت» به وضوح نشان داد این خطر تا چه حد جدی است که متن لایحه در مجلس دچار تغییراتی شود که هم با اصول علمی کار روان‌پزشکی و هم با هدف اولیه تدوین‌کنندگان متفاوت و حتی در تضاد باشد. این هم به وضوح دیده شده است که اگر بنا باشد، مجلس می‌تواند به تذکر یک انجمن که هیچ، به نظر انجمن‌های بسیار هم واقعی نههد و چیزی را ماصوب کند که بر اساس معیارهایی غیر از معیارهای علمی پزشکی بنا گذاشته شده‌اند؛ و از وقتی که چنین متنی تصویب و تبدیل به قانون شد، تعریف جرم و مجازات بر مبنای آن انجام خواهد شد. قاعدتاً تدوین‌کنندگان لایحه اکنون باید باور کرده باشند که لایحه‌ای که به مجلس رفت، دیگر در اختیار آنان نیست تا جلو تغییرات ناخواسته را در آن بگیرند. کما اینکه بر اساس نامه اخیر انجمن روان‌پزشکان به رئیس مجلس، گویا این احتمالاً تدوین‌کنندگان لایحه دیگر حتی از سیر بعدی و تغییرات احتمالی یا سازمان‌ها و نهادهای دیگری که در تصویب آن ممکن است دخیل شده باشند بی‌اطلاع است. انجمن روان‌پزشکان در نامه‌ای به رئیس مجلس درخواست کرده که در جریان فرایند تصویب آن در مجلس باشد و مجلس از نظرات متخصصان استفاده کند. این همان نگرانی است که گروهی از همکاران در سال‌های گذشته داشتند، و به صراحت و به تکرار اعلام کرده بودند و البته توسط کسانی که باید شنیده می‌شد، شنیده نشد.

حالا نگرانی از خطری است که در یک قدمی ماست. اینکه اینن لایحه در حین روند تصویب دچار تغییراتی شود که بر مبنای مصالحی غیر از مصالح و معیارهای پزشکی باشد. این یعنی تبدیل‌شدن لایحه‌ای که با نیت سر و سامان دادن به پرکتیس روان‌پزشکی و برای دفاع از حقوق بیماران نوشته شده بود، به قانونی که ممکن است هم به بیماران و هم به پرکتیس اخلاقی و حرفه‌ای روان‌پزشکی آسیب بزند.

حالا، باز هم، گروهی قابل‌توجه از روان‌پزشکان به رئیس انجمن‌شان نامه‌ای نوشته‌اند و درخواست کرده‌اند که موضوع در جمع عمومی سالانه انجمن مطرح شود تا شاید این بار بتوانند هیئت مدیره انجمن‌شان را متقاعد کنند تا از طریق دفتر سلامت روان (که قاعدتا باید با این مشکلات و دغدغه‌ها آشنا باشد) و وزارت بهداشت و دولت، پیگیر استرداد این لایحه باشند، تا لایحه‌ای جدید بر مبنای حداقل مواد قانونی لازم تنظیم و برای تصویب به مجلس داده شود. امیدوارم با توجه به تجربیات اخیر، آن دغدغه و نگرانی جدی گرفته شود، و روان‌پزشکان و انجمن‌شان هر چه در توان دارند به کار گیرند تا به دست خودشان «روان‌پزشکی را صیانتی نکنند».

پزشکان و جامعه پزشکی ایران زاده یا همزاد بحران هستند.

بسیاری از مسا دوران دانشجویی و انترنی خود را در حالی گذرانده‌ایم که شهر در حکومت نظامی بود. اندکی بعد شاهد

جنگ شهری، حضور تانک در بیمارستان و درگیری کنار مجروحان

انقلاب در سال ۵۷ بودیم. ما به کار خود مشغول بودیم. بسیاری

از ما دوران دانشجویی خود را زمانی آغاز کردیم که کشور مورد

هجوم خارجی قرار گرفته بود، بخش‌ها ویران و گردوخاک اتاق

عمل‌ها را گرفته بود، شهرها در خاموشی و آژیرا و مردم در هراس

فرو رفته بودند. ما اما کار خود را فراموش نکردیم. به نوبت و

با نظم حتی تا پشت خاکریز خط مقدم هم می‌رفتیم و گهگاه

بر خاک هم می‌افتادیم. بسیاری از ما دستگیری خود را در زمانی

گذرانیدیم که اورژانس‌ها و بخش‌های ما هیچ‌گاه آرامش مداومی

احساس نکرد. گاه شبی تا صبح در کار درمان مجروحانی بودیم

که به رشته‌ها هم مربوط نبودند، اما با سرعت از بیمارستان‌ها

تخلیه می‌شدند. گاه بیمارانی را می‌دیدیم آشفته و نگران که بیش

از بیماری خود، نگرانی‌های دیگری داشتند؛ نگرانی‌هایی که ما را

هم نگران می‌کرد، اما ما همواره پشت ماسک سلامت بی‌تفاوت

به نظر می‌رسیدیم.

طبیبان جان

بابک زمانی

نورولوژیست

کرونا وقتی آمد که سیستم سلامت کشور از کمترین امکانات تهی شده بود؛ بیمارستان‌های دولتی و دانشگاهی به‌خصوص در مسائل ضروری‌تر سلامت در تنگدستی قرار گرفته بودند و اینکه تلاش می‌شد با تقویت خرافه در کار پزشکی از اهمیت اقدامات پزشکی در اذهان مردم کاسته شود. تنها ستون فقرات ما بیمارستان‌هایمان بود و خون‌هایمان تنها چیزی بود که در رگ‌هایشان جاری شد. این بار هم از پا نشستیم. در همه حال بی‌دغدغه راست و چپ، فقیر و غنی، تنها و تنها به درمان می‌اندیشیدیم و سلامت بیماران مهم‌ترین دغدغه ما بود؛ اگرچه پوست و گوشت ما بیش از هرکس دیگری سرما و گرمایی را که زیر پوست شهر جریان داشت، احساس می‌کرد و گاه بی‌تأمان می‌کرد. تا پای جان در راه اسرار بیماران ایستادگی کردیم. دم برنیاوردیم و سوگند زیر پا نگذاشتیم. هر آنچه از دست برآمد، کوتاه نیامدیم. هزار بلندگوی سکوت‌ناپذیر توانست در ایمان و اعتماد مردم به ما و مرجعیتی که از دانش مدرن ریشه می‌گرفت، خدش‌های وارد آورد.

خلاصه اینکه تیرهای بلا و بحران‌های متعدد جامعه

پزشکی‌ای پدید آورد درآشنا؛ نه‌تنها آشنا به درد جان و تن که

آشنا به دردهای جامعه و توده‌های مردم. هرکس هستید و هر

توانی دارید، به این گروه نوحاسته، این تنها دستاورد سال‌ها پیکار

و بلا، اعتماد کنید. امنیت، استقلال و بی‌طرفی او را که اصلی

بین‌المللی است، تضمین کنید و به رسمیت بشناسید. نمادها و

محمل‌هایش را به خودش واگذارید. تردید نکنید عدم رعایت

استقلال کار پزشکی از هر سو، عین نامنی و اغتشاش است.

همسایه‌ها

جنایت در هزاره

داعش بر عهده می‌گرفت. پس از این اتفاق کاربران در شبکه‌های اجتماعی و توییتر با هشتک «نسل‌کشی هزاره‌ها» متوقف کنيد». «فارسى و انگليسى را متوقف کنيد» «نسل‌کشی و توانستند آن را به ترند تبدیل کنند و بیش از ۲۷۵ هزار توییت در این زمینه منتشر شده است.

«یک هزاره داغدار در چنگ طالب!»، «باید هزاره باشی تا این همه درد را حس کنی…!»، «برای روشنایی، برای

آگاهی و برای آزادی صدا بلند کنیم»، «در سوگ هم‌نسلان، هم‌صنفي، هم‌تبار

هم‌سرشت، با یک صدا بگوئيم و فریاد بنزيم نسل‌کشی هزاره‌ها را متوقف

کنيد» از جمله نظرات کاربران است و همچنین برخی عکس‌هایی به‌شدت

تأثیرگذار از مجروحان و کشته‌شدگان این کشتار منتشر می‌گردند و به‌عنوان

«زخم‌هایی‌که به جرم دانایی به صورت نقش بسته» از آن یاد می‌کردند.

همچنین نظرات دانشجویان دختر در

دانشگاه‌های هرات و بامیان، کابل و چند

شهر دیگر برگزار شد. آنها فریاد می‌زدند:

«تحصیل حق ماست»، «تحصیل جنایت

و تعلیم گناه نیست»، «امنیت حق

ماست»، «ما امنیت می‌خواهيم»، «مرگ

• این تصاویر به مناسبت روز جهانی ناشنوایان از مدرسه دخترانه باغچه‌بان در تبریز تهیه شده است که دختران کم‌شنوا و ناشنوا در آن به تحصیل مشغول هستند. عکس: مینا نوعی / مهر

سیمای یک مرد خشمگین

فیلیپین و تلاش برای فراموشی

پس از پیروزی «فردیناند مارکوس جونیور» در انتخابات ریاست‌جمهوری فیلیپین و بازگشت غیرقابل تصور او به عرصه سیاست، ریاست این کشور یک بار دیگر در اختیار یکی از اعضای خانواده مارکوس قرار گرفت. پدر مارکوس (فردیناند امانول ادارلین مارکوس) در ۱۹۸۶ و در نتیجه «انقلاب قدرت مردم» فیلیپین سرنگون شد. فردیناند مارکوس از ۱۹۶۵ تا ۱۹۸۶ زمام قدرت را در فیلیپین برعهده داشت اما با اعتراضات وسیع در این کشور، حکومت وی در این سال ساقط و وی مجبور به ترک کشور شد. دیکتاتور پیشین فیلیپین در سال ۱۹۸۹ در تبعیدگاهش در ایالت هاوایی درگذشت.

تبعید در اول زندگی

بونگ‌بونگ که متولد ۱۹۵۷ است، در ۲۳سالگی به‌عنوان معاون فرماندار ایلوکوس نورت (۱۹۸۰–۱۹۸۳) انتخاب شد که به دلایلی از سمت خود استعفا داد. مارکوس در اوایل سال ۱۹۸۵ توسط پدرش به‌عنوان رئیس هیئت‌مدیره شرکت ماهواره‌ای ارتباطات فیلیپین منصوب شد. پس از تبعید خانواده مارکوس در سال ۱۹۸۶، کمیسون ریاست‌جمهوری سه فرزند مارکوس از آنچه دادگاه عالی فیلیپین به‌عنوان «ثروت به دست آمده از راه نامشروع» تعریف می‌کند، به‌طور قابل‌توجهی بهره‌مند شدند. پس از مرگ پدرش در سال ۱۹۸۹ اجازه بازگشت اعضای خانواده مارکوس به فیلیپین برای مواجهه با اتهامات مختلف داده شد. از اولین کسانی بود که به کشور بازگشت و به‌زودی به‌دنبال مناصب سیاسی بود. در سال ۱۹۹۱ به‌عنوان نماینده ناحیه دوم «ایلوکوس نورت» در مجلس نمایندگان فیلیپین انتخاب شد. در ۲۷ جولای ۱۹۹۵، قاضی دادگاه، مارکوس را به هفت سال زندان و جریمه دوهزارو ۸۱۲ دلار آمریکا به اضافه مالیات‌های معوقه به دلیل فرار مالیاتی در عدم ارائه اظهارنامه مالیات بر درآمد محکوم کرد. مارکوس متعاقبا به‌دلیل محکومیت خود به دادگاه تجدیدنظر اعتراض کرد. در سال ۲۰۲۱، دادگاه محاکمه منطقه‌ای شهر کزون تأیید کرد که هیچ سوابقی در پرونده مارکوس وجود ندارد که عوارض و جریمه‌های مالیاتی مربوطه را تسویه کند. دادگاه او را به پرداخت مالیات بر درآمد به مبلغ حدود ۶۷ هزار پوند، شامل جریمه‌ها و هزینه‌های اضافی، محکوم کرد.

پیروزی قاطع در انتخابات

فردیناند مارکوس سابق این کشور و معروف به «بونگ‌بونگ» در انتخابات ریاست‌جمهوری فیلیپین توانست رقیب خود «لنی روبردو»، معاون رئیس‌جمهوری این کشور را شکست دهد. او دومین فرزند و تنها پسر رئیس‌جمهور سابق فردیناند مارکوس پدر است. پس از مرگ پدرش در سال ۱۹۸۹، به خانواده‌اش اجازه داده شد به فیلیپین بازگردند تا با اتهامات مختلف روبه‌رو شوند.

او در انتخابات ریاست‌جمهوری سال ۲۰۲۲ با قاطعیت پیروز شد. مارکوس نزدیک به ۵۹ درصد از آرا را به‌دست آورد و اولین نفری شد که از زمان تأسیس جمهوری پنجم در سال ۱۹۸۶ با اکثریت آرا انتخاب شد. او در ۲۵ می ۲۰۲۲ رسماً توسط کنگره به‌عنوان رئیس‌جمهور منتخب معرفی شد. رئیس‌جمهوری جدید وعده داد در طول دوره شش‌ساله زمامداری ضمن پاسداشت میراث پدرش، برای اتحاد و آینده‌ای بهتر تلاش کند. با پیروزی مارکوس به‌عنوان عضوی از خانواده ثروتمندش قدرت یک بار دیگر در اختیار یکی از اعضای این خانواده قرار گرفته است.

فردیناند مارکوس در سخنرانی مراسم تحلیف که بازتابی از شعارهای کارزار انتخاباتی بود تأکید کرد: «ما اینجا هستیم تا خانه را تعمیر کنیم. آن را کامل کنیم و دوباره محکم بایستیم». در این دوره از انتخابات ریاست‌جمهوری که جنجالی‌ترین انتخابات ریاست‌جمهوری نام گرفت، رقیب خود «لنی روبردو»، معاون رئیس‌جمهوری این کشور را شکست داد و تقریباً دوبرابر رقیبش رأی به‌دست آورد. او در این کارزار انتخاباتی بر «اعتقاد مردم به اتحاد» تمرکز داشت. اتحاد فرزندان رهبر سابق فیلیپین باعث ترکیب و تقویت قدرت رای پایگاه سیاسی خانواده‌های آنها در شمال و جنوب شد اما نگرانی فعالان حقوق‌بشر را تشدید کرد. فردیناند چندی پیش صدونپنجمین سالروز تولد پدر دیکتاتور و همنام خودش را به‌عنوان یک روز جشن و تعطیل عمومی در استان «ایلوکوس نورت»ه تصویب کرد. او قصد دارد وجهه پدرش و خانواده مارکوس را با دست‌زدن به چنین اقداماتی پاک کند. قربانیان دیکتاتوری اعتقاد دارند هنوز به عدالت نرسیده‌اند، ثروت‌های غارت‌شده هنوز برگردانده نشده و تابه‌حال حتی نشانه‌ای از عذرخواهی وجود نداشته است.

اتهامات

کمپین او همچنین متهم به سفیدکردن نقض حقوق‌بشر و غارتی است که در دوران ریاست‌جمهوری پدرش رخ داد. او همچنین به تقلب مالیاتی، از جمله امتناع از پرداخت مالیات بر املاک خانواده‌اش و ارائه نادرست از مدرک تحصیلی‌اش در دانشگاه آکسفورد متهم است. مارکوس هنوز به دروغ ادعا می‌کند که مدرک خود را از دانشگاه آکسفورد دریافت کرده اما آکسفورد در سال ۲۰۱۵ تأیید کرد که مارکوس تحصیلات خود را به پایان نرسانده است.

در ۱۸ نوامبر ۲۰۲۱، رئیس‌جمهور رودریگو دوترته در یک سخنرانی تلویزیونی ادعا کرد یک نامزد خاص برای انتخابات ریاست‌جمهوری ۲۰۲۲ فیلیپین ظاهرآ کواکئین مصرف می‌کند. چند روز پس از ادعای فوق، مارکوس آزمایش مواد مخدر کواکئین از طریق نمونه ادرار را در یک مرکز پزشکی معتبر انجام داد و نتیجه منفی را با یک یادداشت آنلاین توسط مؤسسه پزشکی که قانونی بودن آزمایش را تأیید می‌کرد، به مقامات مجری قانون ارائه کرد.

سیاست خارجی

ادامه همکاری‌ها با آمریکا در حوزه‌های مختلفی چون استفاده از انرژی تجدیدپذیر، توسعه کشاورزی، اصلاحات اقتصادی و حذف مشکلات مربوط به قاچاق مواد مخدر از مهم‌ترین اولویت‌های رئیس‌جمهور فیلیپین است. از سوی آمریکا نیز تقویت همکاری امنیتی با متحدش از اولویت بالایی برخوردار است. فیلیپین رسماً اعلام کرده درصورتی‌که تنش بین چین و تایوان شدت گیرد، دولت مانیل به آمریکا اجازه می‌دهد تا از پایگاه‌های نظامی‌اش در این کشور استفاده کند. آمریکا و فیلیپین به‌طور منظم گفت‌وگوهایی را برای تعمیق ائتلاف دامنه‌دار امنیتی بر اساس معاهده دفاع مشترک و سایر توافق‌ها از جمله توافق همکاری دفاعی گسترش‌یافته ۲۰۱۴ انجام داده‌اند. ما با چشم‌انداز رو به جلو به دنبال پیشبرد موضع ائتلاف دفاعی و رسیدگی به چالش‌های درحال ظهور و جدید هستیم. ما می‌خواهیم پروژه‌های زیرساختی خود را بر اساس این توافق ادامه دهیم. بر اساس این توافق، نیروهای آمریکایی مجاز به حضور نظامی چرخشی و موقت در چندین پایگاه در فیلیپین هستند. تعداد پرسنل بازدیدکننده آمریکا به میزان فعالیت‌هایی که باید توسط دو کشور تأیید شوند، بستگی دارد. درحال حاضر مانیل و واشنگتن برای افزایش تعداد پایگاه‌های نظامی در فیلیپین که پرسنل آمریکایی نیز بتوانند از آنها استفاده کنند، در حال گفت‌وگو هستند.